

Maatschappelijke ondersteuning
in de
gemeente Brummen

**Vierjarenplan Wmo
2009-2012**

Gemeente Brummen

Gemeente Brummen
Vierjarenplan WMO
mei 2009
BR09.0026/AR: vastgesteld bij collegebesluit BW09.0130/AR)

Inhoud

1. INLEIDING	3
Iedereen moet kunnen meedoen	3
Leeswijzer	3
2. ACHTERGROND VAN HET VIERJARENPLAN	4
Wmo: alles in één, voor iedereen	4
Visie en uitgangspunten	4
Samenwerken aan maatschappelijke ondersteuning	5
Wmo-raad	6
De financiën	6
3. DE PRESTATIEVELDEN VAN MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	7
Prestatieveld 1: Sociale samenhang en leefbaarheid	7
Prestatieveld 2: Preventiebeleid kinderen en jeugdigen met problemen	8
Prestatieveld 3: Informatie, advies en cliëntondersteuning	9
Prestatieveld 4: Ondersteuning van mantelzorg en vrijwilligers	10
Prestatieveld 5: Deelname maatschappelijk verkeer / bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking	11
Prestatieveld 6: Voorzieningen voor mensen met een beperking	12
Prestatieveld 7, 8 en 9: Maatschappelijke opvang, geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid	14
4. WMO IN SAMENHANG	16
5. OOG OP KWALITEIT	18
Kwaliteit is ook klachtrecht	18
Kwaliteitscriteria	18
Kwaliteit, keuze en inzicht	18
6. ACTIVITEITENOVERZICHT EN PLANNING	19

1. Inleiding

Iedereen moet kunnen meedoen

Iedereen moet kunnen meedoen in de samenleving. Dat is de kern van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). En dat is ook de kern van het Wmo-beleid van de gemeente Brummen. Dit vierjarenplan beschrijft hoe we dit beleid concreet vorm geven. We doen dit aan de hand van negen prestatievelden van maatschappelijke ondersteuning.

Leeswijzer

Dit vierjarenplan sluit aan bij de kadernota Wmo en de Welzijnsvisie van de gemeente Brummen. Daarin staan uitgebreid de visie en uitgangspunten van ons beleid. In dit vierjarenplan passeren deze nog eens kort de revue. Maar we zoomen vooral in op de prestatievelden. Bij elk veld geven we aan hoe we hier als gemeente tegenaan kijken, wat ons doel de komende jaren is en hoe we dat willen bereiken, wat we al hebben gedaan en wat er nog op stapel staat.

Belangrijk bij de Wmo is de samenhang tussen de verschillende prestatievelden. Daarnaast hebben de prestatievelden een relatie met diverse andere beleidsterreinen. Hier gaan we in een apart hoofdstuk nader op in. Net als op de kwaliteit en hoe we deze in het oog houden. Tenslotte geven we een overzicht van de activiteiten rondom maatschappelijke ondersteuning in de gemeente Brummen, inclusief een globale planning. In dit overzicht zijn ook de relevante activiteiten uit de Mantelzorgnota en Gezondheidszorgnota opgenomen. In deze vierjarennota zelf zijn de activiteiten van de jeugdnota en het welzijnsbeleid verwerkt. Het overzicht wordt verder uitgewerkt in een uitvoeringsplan.

2. Achtergrond van het vierjarenplan

Wmo: alles in één, voor iedereen

Er zijn verschillende manieren om mensen te ondersteunen, zodat ze mee kunnen blijven doen in de maatschappij. Denk aan hulpmiddelen - bijvoorbeeld een rolstoel of scootmobiel - of huishoudelijke hulp. Maar ook aan voorzieningen als personenalarmering, sociale activering of maaltijdvoorziening. Hiervoor bestonden diverse regelingen, zoals de Wet voorziening gehandicapten, de Welzijnswet en delen van de Awbz. De Wmo bundelt al deze regelingen. Zo kunnen de voorzieningen beter op elkaar worden afgestemd. De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo.

De Wmo is er voor iedereen. Iedereen moet kunnen blijven meedoen, waar nodig met ondersteuning. Maar vooral ook: we moeten ons voor elkaar inzetten en een ander waar nodig ondersteunen.

Visie en uitgangspunten

Met de invoering van de Wmo heeft de gemeente Brummen in 2006 een kadernota Wmo vastgesteld. Hierin zetten we onze visie op maatschappelijke ondersteuning uiteen. We willen dat de inwoners van onze gemeente zelfstandig en volwaardig kunnen meedoen aan het maatschappelijk leven. Wanneer deze zelfstandigheid onder druk komt te staan – bijvoorbeeld als iemand fysieke problemen heeft – dan zorgen we voor ondersteuning. Dit doen we op basis van de vraag en binnen bepaalde randvoorwaarden. Want de Wmo moet wel betaalbaar blijven, ook op de lange termijn.

De uitgangspunten voor het aanbod van de Wmo zijn in beginsel: houdbaar, sober en doelgericht. We streven naar een zo goed mogelijke uitvoering van taken en verantwoordelijkheden. Goedkoop als het kan, maar altijd adequaat. Indien nodig is individueel maatwerk mogelijk.

Voor de komende jaren hebben we enkele algemene beleidsuitgangspunten op een rij gezet.

- Handel preventief om te voorkomen dat mensen (meer) zorg nodig hebben. Het motto is hier: adequate voorlichting die de burger daadwerkelijk bereikt. Ook sociale samenhang is hier belangrijk. Dit willen we bevorderen door goede basiscondities te scheppen voor wonen, zorg en welzijn. En door extra aandacht te geven aan de toegankelijkheid van wegen en gebouwen. Daarnaast kunnen we mensen stimuleren om zelf preventief te handelen, bijvoorbeeld door gezond te leven. Maar dit kunnen we natuurlijk niet afdwingen.
- Bevorder actieve deelname van inwoners aan de samenleving. Van activiteiten in de wijk tot het volgen van een opleiding en van vrijwilligerswerk: er zijn vele mogelijkheden om actief mee te doen in de maatschappij. En net zo veel manieren om dit te stimuleren.
- Bevorderen en ondersteunen van mantelzorg waar nodig. Want mantelzorg overkomt je en is niet altijd een vrije keuze.
- Zorg voor keuzevrijheid en betrokkenheid op het gebied van zorg- en dienstverlening. Mensen moeten zelf keuzes kunnen maken over de vorm van zorg en de diensten die zij zelf nodig vinden. De gemeente moet dan zorgen voor een zekere variëteit. Met

maatwerk, een vraaggerichte werkwijze en adequate ondersteuning komen we hieraan tegemoet.

- Bewaak de beschikbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit van zorg. De gemeente bewaakt de beschikbaarheid en de kwaliteit van zorg en dienstverlening. Daarnaast houden we de toegankelijkheid hiervan in het oog, zowel fysiek als in de vorm van begrijpelijke informatie.

Samenwerken aan maatschappelijke ondersteuning

Het maken van beleid over en het uitvoeren van de Wmo doet de gemeente niet alleen. We werken samen met lokale en regionale partners. Bovendien is de onderlinge solidariteit tussen de individuele inwoners onmisbaar. Deze bepaalt in belangrijke mate het draagvlak voor het Wmo-beleid.

Samenwerking blijft noodzakelijk. In de regio werken we bijvoorbeeld samen met andere gemeenten. Hierdoor kunnen we verschillende onderdelen uit de Wmo goed en betaalbaar houden. Natuurlijk bekijken we steeds of gezamenlijk optrekken meerwaarde heeft en blijven we als gemeente Brummen autonoom in onze besluitvorming.

Lokaal werken we al samen met diverse instellingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Want door zaken met elkaar af te stemmen, kunnen we meer bereiken. Dit samenwerkingsverband – in 2005 tot stand gekomen in het kader van Wijs met Groen en Grijs – richt zich in eerste instantie op de doelgroep ouderen. Denk aan een project als Eerbeekse Enk Zuid, dat zich richt op integrale ketenzorg voor ouderen in deze wijk en dus ook op meer samenwerking tussen de betrokken organisaties. Ook het project Hall is een goed voorbeeld, waarbij we onder meer ketenpartners op het gebied van wonen, welzijn en zorg met elkaar verbinden en stimuleren in het vinden van creatieve oplossingen voor ouderen. Na evaluatie willen we de doelgroep en het bereik de komende jaren uitbreiden. De gemeente houdt hierbij de regie en zorgt voor randvoorwaarden.

Samenwerking in de Stedendriehoek: de sociale pijler

In de Stedendriehoek werken de gemeenten in de regio samen op economisch, fysiek én sociaal gebied. De sociale pijler heeft betrekking op het behouden en verbeteren van de leefbaarheid in brede zin. De ambities op dit sociale terrein zijn uitgewerkt in programmapunten, waarbij ook de zorginstellingen en de Wmo aan de orde komen. Logisch, want veel initiatieven om de sociale kwaliteit te bevorderen, houden niet op bij de gemeentegrenzen. Bovendien biedt de samenwerking binnen de Stedendriehoek nieuwe kansen voor doelmatig sociaal beleid.

Voorbeelden van activiteiten in Stedendriehoekverband zijn:

- beleidsoverleg over de Wmo tussen ambtenaren en bestuurders van de diverse gemeenten;
- gezamenlijke onderzoeksopdrachten;
- ontwikkeling van een regionaal steunpunt mantelzorg;
- ontwikkeling van een sociale kaart voor de Wmo;
- uitvoering van onderdelen uit het regiocontract, zoals het regionaal kompas en de projecten 'kansen voor jongeren' en 'sociale veiligheid'.
- Regionaal aanbesteden

Wmo-raad

We hebben kwaliteit hoog in het vaandel staan. We moeten dan ook verantwoording afleggen over ons Wmo-beleid. Daarom is er bijvoorbeeld de Wmo-raad, die gevraagd en ongevraagd advies kan geven aan college en gemeenteraad. De Wmo-raad organiseert elk half jaar een bijeenkomst voor de inwoners van Brummen over Wmo-zaken, verspreidt informatiebrochures en heeft een eigen website.

Verder telt de gemeente Brummen diverse dorps- en wijkraden, een cliëntenraad Wet werk en bijstand en Wet sociale werkvoorziening en een ouderenadviesraad. Al deze organisaties signaleren en adviseren de gemeente daar waar de Wmo hun terrein raakt.

De financiën

De Wmo vervangt de 'oude' taken uit de Wet voorziening gehandicapten en de Welzijnswet. Deze taken heeft het Rijk al jaren geleden financieel gecompenseerd via een verhoging van het gemeentefonds. Daarnaast heeft de gemeente nieuwe taken gekregen, met name huishoudelijke verzorging. Voor de nieuwe taken is per 1 januari 2007 geld aan het gemeentefonds toegevoegd. We blijven dit nieuwe Wmo-geld voorlopig nog koppelen aan de kosten van de nieuwe Wmo-taken. In het eerste jaar hebben we het extra geld van het Rijk niet opgemaakt. Per 1 januari 2009 is er hierdoor een reserve van 900.000 euro. Maar deze situatie is zeker niet structureel. Zo komen er nog aanpassingen in de Wmo en de Awbz, waarvoor we geen extra geld krijgen. Bijvoorbeeld de zogeheten Wet Bussemaker. De burger heeft dankzij deze wet straks drie keuzes voor de hulp bij het huishouden, namelijk een voorziening in natura, een financiële vergoeding voor het inhuren van een huishoudelijke hulp (alfahulp) en een persoonsgebonden budget (pgb). Zorg in natura kan dan niet langer door een alfahulp worden geleverd. Landelijk wordt nog opnieuw gekeken naar de verdeelsleutel van het Wmo-budget. Ook dit kan leiden tot aanpassingen van de budgetten.

Voor de gemeente Brummen hebben we de komende vier jaar de volgende financiële insteek:

- bij de nieuwe taken (huishoudelijke verzorging) houden we de komende vier jaar een koppeling met het 'nieuwe' Wmo-geld. Als we geld overhouden, zetten we dit apart. Zo kunnen we de komende jaren een balans vinden in de kosten en baten van de nieuwe taken;
- de kosten voor de oude taken (welzijn en voorzieningen voor gehandicapten) staan op de begroting conform de raming van 2008. Nieuw beleid moeten we dan budgettair afzetten tegen andere wensen op de begroting.

3. De prestatievelden van maatschappelijke ondersteuning

Prestatieveld 1: Sociale samenhang en leefbaarheid

Visie

Inwoners leven op een verdraagzame manier samen. Ze mogen de gemeente aanspreken op de staat van het publieke domein oftewel hun dagelijkse leefomgeving en de voorzieningen die daarbij horen. Maar de gemeente deelt die verantwoordelijkheid met de inwoners. Want mensen leveren zelf ook een bijdrage aan de invulling van hun wijk. De verschillen tussen mensen en culturen vormen hierbij een belangrijk punt van aandacht. Binnen deze verschillen moet er een zekere eenheid zijn. Zodat we op een verdraagzame manier kunnen samenleven.

Ons doel

Een lokale gemeenschap met betrokken inwoners, dat is waar de gemeente Brummen aan werkt. We denken hierbij aan veiligheid in buurten, inrichting en onderhoud van openbare ruimte en de beschikbaarheid van voorzieningen als winkels, scholen, sport en cultuur. Maar bijvoorbeeld ook een goed en gevarieerd woningaanbod. Met al deze zaken werken we aan een aangenaam sociaal klimaat, waarin inwoners zich prettig voelen en zich ook willen inzetten voor hun buurt.

Wat willen we concreet bereiken?

- Behouden en versterken van het voorzieningenniveau in de dorpen.
- Verbinden van de ketenpartners op de gebieden van wonen, welzijn en zorg.
- Stimuleren van initiatieven en eigen verantwoordelijkheid van inwoners voor hun leefomgeving.

Wat is er al gebeurd?

- De Stichting Welzijn Brummen heeft verschillende activiteiten uitgevoerd om de samenhang en leefbaarheid in de dorpen en wijken te verbeteren. Zoals 'De Dorpsraad komt naar u toe deze zomer' in Eerbeek/Hall en voorlichtingsactiviteiten over vuurwerk en de wijkagent.
- SWB heeft samen met de woningstichting Eerbeek een graffiti kunstproject en een fotowedstrijd georganiseerd.
- Het project buurtbemiddeling heeft vorm gekregen.
- In het kader van Wijs met Groen en Grijs worden de projecten Eerbeek Enk Zuid en Hall uitgevoerd
- Er heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de bekendheid van de producten van de Welzijnsinstelling.
- Het beleid rondom welzijnssubsidie is geëvalueerd.

Wat gaan we nog doen?

- We realiseren samenhang in bestaand beleid door samen met maatschappelijke partners, zoals de wijkraden en de welzijnsorganisatie, buurtprogramma's te ontwikkelen die de leefbaarheid ten goede komen.
- We ontwikkelen een ketenbenadering met partners voor wonen, zorg en welzijn. We brengen samenhang tussen ruimtelijke ordening en leefbaarheid. Door voorzieningen beter op elkaar af te stemmen en leefbaarheid te bevorderen, neemt de kwaliteit van leven voor bewoners van de wijken toe.
- In het lokaal gezondheidsbeleid 2008-2011 besteden we speciale aandacht aan goede informatie om zo te zorgen dat mensen (langer) gezond blijven.
- In de welzijnsbestekken worden preventieve buurtactiviteiten opgenomen.

Prestatieveld 2: Preventiebeleid kinderen en jongeren met problemen

Visie

De jeugd is de toekomst. Daarom willen we vooral voorkomen dat kinderen en jongeren in de problemen komen. Ouders zijn als eerste verantwoordelijk voor de opvoeding en ontwikkeling van hun kinderen. Maar als zij er niet in slagen eventuele problemen hierbij zelf op te lossen, kan opvoedingsondersteuning hulp bieden. De verantwoordelijkheid van de gemeente beperkt zich hierbij tot preventieve voorzieningen, de coördinatie tussen voorzieningen en de toeleiding naar zorgvoorzieningen.

Ons doel

We zetten in op goede informatie, tijdig signaleren, makkelijke toegang tot hulpaanbod, pedagogische hulp en coördinatie van de zorg op lokaal niveau. Met preventieve voorzieningen willen wij een ononderbroken ontwikkelingslijn van jeugdigen bevorderen.

Wat willen we concreet bereiken?

- Gelijke kansen voor jongeren in de gemeente.
- Risicogedrag voorkomen door informatie, vroegtijdige signalering en ondersteuning van jongeren en ouders.
- Een toegankelijk en laagdrempelig informatiepunt voor jongeren en ouders.
- Gerichte aanpak van jongeren met opgroei problemen.
- Bestere samenwerking tussen bijvoorbeeld schoolarts, maatschappelijk werk en scholen.

Wat is er al gebeurd?

- In 2007 en 2008 hebben we het jeugdbeleid geëvalueerd en nieuw beleid vastgesteld.
- We zijn een offensief gestart om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan.
- Jongerencentrum BlitZ in Brummen heeft de deuren geopend en daarnaast heeft SWB diverse activiteiten georganiseerd voor kinderen, tieners en jongeren. Bijvoorbeeld rondom Sinterklaas en Kerstmis of in samenwerking met de buitenschoolse opvang.

- De SWB is in 2006 begonnen met het project 'home start' om problemen met kinderen te voorkomen. Het project is inmiddels voortgezet onder de naam 'family focus'.
- Er is een structuurplan speelvoorzieningen vastgesteld.
- Er is een gevarieerd aanbod van jeugdactiviteiten in elke dorpskern en voor alle leeftijdsgroepen
- Er is een sluitend aanbod aan opvoedingsondersteuning, waaronder een opvoedingsspreekuur en een Zorgadviesteam.
- Er is een aantrekkelijk aanbod aan activiteiten voor buitenschoolse opvang.

Wat gaan we nog doen?

- In de komende twee jaar wordt een centrum voor jeugd en gezin opgezet.
- We werken aan een sociale kaart voor jeugdzaken en een verwijsindex.
- We zetten preventief werkende acties op, zoals een project om alcoholgebruik te voorkomen of terug te dringen.

Prestatieveld 3: Informatie, advies en cliëntondersteuning

Visie

De gemeente is de eerste verantwoordelijke om inwoners de weg te wijzen in de dienstverlening op de terreinen wonen, welzijn, zorg en inkomen. Kwaliteit, laagdrempeligheid, toegankelijkheid en actualiteit is van groot belang. Er is één centrale gemeentelijke toegang voor zorg en ondersteuning.

Ons doel

De gemeente zet in op één loket voor vragen over zorg, wonen en welzijn wanneer mensen te maken krijgen met ziekte, handicap of ouderdom. Dat is ook het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Dit loket regelt ook de indicering voor individuele verstrekkingen. Denk aan huishoudelijke hulp of zaken als een rolstoel. De reikwijdte van de informatievoorziening is breder dan de Wmo voorschrijft. De advies-, toeleidings- en begeleidingsfunctie wordt onder regie van de gemeente gerealiseerd.

Wat willen we concreet bereiken?

- Voortzetting van het Wmo loket Wegwijs; het loket voor vragen over zorg, wonen, inkomen en welzijn waarin alle ketenpartijen samenwerken.
- Het behouden van dienstverlening in dorpen en kernen dankzij ambulante dienstverlening en digitale producten en diensten.

Wat is er al gebeurd?

- Samen met Stichting Welzijn Brummen (SWB) heeft de gemeente Brummen het Wmo informatie- en adviesloket Wegwijs opgezet. Inwoners van de gemeente kunnen bij het loket terecht voor informatie over alle lokale en regionale voorzieningen op het gebied van wonen, welzijn, zorg en inkomen.

- Er zijn inmiddels twee Wegwijs-loketten geopend: één in Brummen en één in Eerbeek. Hierin is ook een loket voor schuldadvies ondergebracht (BudgetAdviesCentrum, BAC)
- Deze loketten bieden mensen inzicht in het grote aanbod van maatschappelijke ondersteuning en leggen een link met de indicatiestelling. Eén loketingang dus voor zowel informatie als vraag.
- Er lopen verschillende pilots om te ervaren hoe we deskundige (zorg)begeleiding kunnen bieden. Bijvoorbeeld het project Wijs met Groen en Grijs waarin een opbouwwerker ouderenzorg aan de slag gaat als een soort sociale buurtverkenner. Of het ketenteam Eerbeekse Enk Zuid.

Wat gaan we nog doen?

- De komende jaren willen we nog meer inwoners bereiken, het traject van informatie tot daadwerkelijke ondersteuning verkorten en de kwaliteit verbeteren. Dit doen we onder andere door daar waar nodig met zorg en ondersteuning naar de mensen toe te gaan.
- Ontwikkelen van een goed loket is een groeiproces. Aan de hand van evaluaties houden we dit nauwlettend in het oog. In 2010 wordt het Wmo loket Wegwijs geëvalueerd.

Prestatieveld 4: Ondersteuning van mantelzorg en vrijwilligers

Visie

Wij vinden de inzet van vrijwilligers en mantelzorgers onmisbaar voor het functioneren van allerlei gemeenschapsvoorzieningen en voor de ondersteuning van oudere inwoners, chronisch zieken en gehandicapten. Een goed en levend maatschappelijk middenveld met betrokken mensen bepaalt voor een belangrijk deel de kwaliteit van de lokale samenleving en haar voorzieningen.

Ons doel

Vrijwilligers en mantelzorgers zijn onbetaalbaar. Mede dankzij hun hulp kunnen bijvoorbeeld ouderen of mensen met een handicap (langer) thuis blijven wonen. En dat sluit aan bij het doel van de Wmo. De gemeente is verantwoordelijk voor de coördinatie van vrijwilligerswerk en ondersteuning van mantelzorg. Zo zorgen we voor integrale zorg- en welzijnssteuning van kwetsbare burgers.

Wat willen we concreet bereiken?

- Met ondersteuning kunnen mantelzorgers en vrijwilligers een kwalitatieve bijdrage leveren aan hun eigen leefomgeving of die van anderen.
- Mantelzorg kan zwaar zijn. Mantelzorgers die tegen de grens aanlopen van wat ze kunnen doen, moeten we ondersteunen.

Wat is er al gebeurd?

- Eind 2007 hebben we het mantelzorgbeleid voor de komende vier jaar vastgesteld.

- De SWB heeft een ondersteuningspunt mantelzorg opgericht. In dit ondersteuningspunt vindt afstemming plaats met andere welzijnsactiviteiten, bijvoorbeeld in de wijk.
- De vrijwilligerscentrale van de SWB heeft een herkenbare uitstraling gekregen. De website is verbeterd en het vacatureaanbod wordt op diverse locaties in de gemeente verspreid om vrijwilligers te werven.
- Het werk van de mantelzorger is vaak onzichtbaar, waardoor de mantelzorger niet altijd bekend is. Om te bepalen welke en hoeveel ondersteuning nodig is, moeten we dan ook eerst meer zicht krijgen op de groep van mantelzorgers. Daarom heeft de Wmo-raad Brummen in 2009 onderzoek gedaan naar de aard en omvang van de mantelzorg in onze gemeente.

Wat gaan we nog doen?

- In de welzijnsbestekken besteden we extra aandacht aan vrijwilligers en mantelzorgondersteuning.
- We werken de resultaten van het mantelzorgonderzoek verder uit, net als de activiteiten uit onze mantelzorgnotitie.

Prestatieveld 5: Deelname maatschappelijk verkeer / bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking

Visie

Het is onze taak om er voor te zorgen dat alle inwoners op een volwaardige manier kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer, aan sportactiviteiten en aan sociaal culturele activiteiten. Dit geldt dus ook voor nieuwkomers, allochtonen, jeugdigen, ouderen en gehandicapten. Want betrokkenheid bij de samenleving is noodzakelijk voor sociale samenhang en om sociaal isolement te voorkomen. Kernbegrippen hierbij zijn gemeenschapszin, zelforganiserend vermogen en gezamenlijke betrokkenheid.

Ons doel

We willen dat mensen met een beperking of maatschappelijke achterstand maximaal kunnen meedoen in de maatschappij, met zo min mogelijk individuele voorzieningen. Dit vraagt om beleid waarin we nadrukkelijk rekening houden met de behoeften van mensen met een beperking.

Wat willen we concreet bereiken?

- Mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en mensen met een psychosociaal probleem kunnen deelnemen in en aan het maatschappelijk verkeer.
- Zorg- en welzijnsdiensten moeten zoveel mogelijk aansluiten op de vraag van de klant.
- Algemene voorzieningen zijn zoveel mogelijk beschikbaar en toegankelijk.

Wat is er al gebeurd?

- Er zijn al tal van initiatieven om iedereen maximaal mee te laten doen in de gemeente Brummen. Zoals de buurtbus, sport- en recreatieactiviteiten voor specifieke doelgroepen, sociale activering, schuldhulpverlening, maaltijdvoorziening, personenalarmering en begeleiding bij zelfstandig wonen. Ook dankzij bijvoorbeeld sociale werkvoorziening en arbeidsreïntegratie blijven mensen meedoen in de maatschappij.

Wat gaan we nog doen?

- Zoveel mogelijk voorzieningen in stand houden
- Met partners op het gebied van wonen, zorg en welzijn werken we aan een betere aansluiting van de diverse voorzieningen op de vraag.
- We stellen voor om het sportbeleid vanaf 2010, vooral te richten op de doelgroepen jeugd en ouderen. Dit zowel vanuit het oogpunt gezondheid als maatschappelijke betrokkenheid. In het sportbeleid zal ontmoeting een belangrijke functie hebben. Dankzij sport kunnen we jongeren 'erbij halen' en ouderen 'erbij houden'. Overigens snijdt het mes aan meer kanten, want sport vergroot de saamhorigheid en bevordert de contacten in wijk en buurt.

Prestatieveld 6: Voorzieningen voor mensen met een beperking

Visie

Wij vinden het belangrijk dat ouderen, minder valide inwoners of mensen met chronisch psychische of psychosociale problemen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven functioneren.

Ons doel

We willen dat iedereen kan meedoen in de maatschappij. Waar nodig zorgen we dan ook voor individuele voorzieningen

Wat willen we concreet bereiken?

- We stellen een goed voorzieningenpakket beschikbaar waar mensen op basis van indicatie gebruik van kunnen maken. Voor het leveren van de voorzieningen schakelen we gespecialiseerde partijen in.
- De voorziening moet betaalbaar en laagdrempelig zijn.
- Er moet een goede samenhang zijn met voorzieningen vanuit de Awbz en andere zaken, zoals welzijnsvoorzieningen.

Wat is er al gebeurd?

- We hebben indicatiestellers ofwel klantmanagers Wmo opgeleid, die werken met criteria op basis van landelijke protocollen. Bij complexe aanvragen of een combinatie van Awbz- en Wmo-voorzieningen roepen we de hulp in van externe deskundigen.

- Bestaande cliënten uit de oude Awbz-regeling zijn opnieuw geïndiceerd naar de criteria van de Wmo.
- In de dagelijkse praktijk levert SWB aan bijna 100 mensen maaltijden.
- Daarnaast wordt begeleiding en opvang van ouderen geleverd.

Wat gaan we nog doen?

- Per 1 januari 2010 treedt er een wetswijziging op de Wmo in werking over huishoudelijke hulp. Hiermee moet de positie van de cliënt verbeteren. Mensen kunnen dan kiezen voor:
 - een voorziening in natura, waarbij de hulpverlener in dienst is bij een zorgaanbieder;
 - een financiële vergoeding om een alfahulp in te huren; of
 - een persoonsgebonden budget.Thuiszorgaanbieders mogen door deze wijziging niet meer met alfahulpen werken. Als gemeente moeten wij onze inwoners hierover helder informeren.
- Ondersteunende begeleiding is altijd uit de Awbz gefinancierd. Maar de begeleiding bij een psychosociaal probleem is komen te vervallen. Wij willen regionaal en lokaal in beeld brengen om welke groep dit gaat en welke hulp of ondersteuning hiervoor nog nodig is.
- We houden de Wmo-voorzieningen zoals woon- en vervoersvoorzieningen en huishoudelijke hulp op niveau. De positie van de burger vormt hierbij het uitgangspunt.

Prestatieveld 7, 8 en 9: Maatschappelijke opvang, geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid

De prestatievelden maatschappelijke opvang, geestelijke gezondheidszorg en verslavingsbeleid nemen een bijzondere positie in. Het gaat hier om maatschappelijke zorg voor sterk uiteenlopende, kleine doelgroepen. Van slachtoffers van huiselijk geweld en meervoudige probleemgezinnen tot dak- en thuislozen of verslaafden. Voorzieningen op deze terreinen zijn niet te realiseren op de kleine schaal van de gemeente Brummen. Daarom is in eerste instantie de centrumgemeente Apeldoorn hier verantwoordelijk. Toch speelt ook onze gemeente een belangrijke rol, vooral op het gebied van preventie. Dit vraagt om goede samenwerking, zowel lokaal als regionaal met de centrumgemeente.

Ons doel

Maatschappelijke zorg begeeft zich op het snijvlak van wonen, zorg en welzijn. Het doel: kwetsbare mensen zo volwaardig en zelfredzaam mogelijk laten meedoen in de samenleving. Om een stevig ondersteuningsfundament te leggen, investeren we in welzijn en informele zorgstructuren. Denk hierbij aan een mix van burenhulp, zelfredzaamheid en mantelzorg. Want zorgstructuren zijn van doorslaggevend belang bij de preventie, het signaleren en bereiken van de vaak onzichtbare risicogroepen van deze prestatievelden. Het doel is dan ook, deze risicogroepen zichtbaarder maken.

Doel per prestatieveld

Prestatieveld 7: Maatschappelijke opvang bieden aan mensen die door problemen geen veilige thuissituatie meer hebben. Denk aan vrouwenopvang zoals een blijf-van-mijn-lijfhuis. Daarnaast bestrijden we geweld in de huiselijke kring, bijvoorbeeld door een regionaal Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld.

Prestatieveld 8: Het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg. Dat wil zeggen: het bereiken van kwetsbare burgers en risicogroepen en hen begeleiden naar de juiste zorg. Ook hier is preventie belangrijk.

Prestatieveld 9: Het zoveel mogelijk voorkomen van verslavingsproblemen en het verlenen van sociale verslavingszorg.

Wat willen we concreet bereiken?

- Het in regionaal verband en deels lokaal uitvoeren en ondersteunen van maatschappelijke opvang en verslavingszorgbeleid.
- Laagdrempelige, toegankelijke meldpunten voor (bekenden van) kwetsbare mensen en professionals.
- Goede verwijzing door aansluiting bij de Openbare Geestelijke GezondheidsZorg¹ (Oggz) structuur.

¹ **Openbare geestelijke gezondheidszorg:** directe hulpverlening (waaronder crisisinterventie, maatschappelijke opvang), preventie en zorg voor mensen met een verhoogd risico (o.a. signalering, screening en beleidsadvisering), verslavingszorg (inclusief vangnetfunctie), algemeen maatschappelijk werk (gedeeltelijk);

- Preventieve maatregelen om repressie te voorkomen.
- De risicogroepen beter in beeld.

Wat is er al gebeurd?

Bij maatschappelijke zorg gaat het om een combinatie van problemen op geestelijk, lichamelijk en sociaal vlak. De hulpverlening moet dan ook door verschillende instellingen samen worden aangepakt.

- Een goed voorbeeld is het samenwerkingsconvenant voor de Ketenaanpak Huiselijk Geweld. Binnen deze ketenaanpak werkt de gemeente Brummen nauw samen met Apeldoorn, Epe, Heerde, Voorst, Zutphen en Lochem. Zo hebben we een gezamenlijk Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld gerealiseerd.
- Bij de uitvoering van ons beleid rondom de aanpak van huiselijk geweld houden we rekening met de nieuwe Wet Tijdelijk Huisverbod. Deze wet maakt het mogelijk om bij huiselijk geweld mensen een tijdelijk huisverbod op te leggen.
- Met een aantal ketenpartners doen we mee aan een pilot-project Ketenregistratie. Hierbij wordt huiselijk geweld op dezelfde manier geregistreerd en de verschillende registratiesystemen gekoppeld. Als iemand bij verschillende instellingen bekend is, krijgt één van hen de regie over de hulpverlening. Zo voorkomen we dat instantie langs elkaar heen werken.
- Ook bij het opstellen van het Regionaal Kompas Oost-Veluwe zijn verschillende organisaties intensief betrokken. Het Kompas speelt een belangrijke rol op de terreinen maatschappelijke opvang, geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg.
- Er is een regionaal meldpunt van kindermishandeling gerealiseerd.

Wat gaan we nog doen?

- We werken het regionale en lokale beleid met betrekking tot huiselijk geweld verder uit.
- We stimuleren de ontwikkeling van ketens binnen zorg- en welzijnsstructuren.
- Actieve deelname in regionaal en provinciaal verband. In regionaal of provinciaal verband kan de ondersteuning van kwetsbare mensen verder worden ontwikkeld en verbeterd: [Toeleiding naar initiatieven in stedendriehoekverband voor 7, 8, 9.](#)

4. Wmo in samenhang

De prestatievelden hangen vaak nauw met elkaar samen, maar ook met ander beleid van de gemeente Brummen. Dit hoofdstuk schetst de verbanden.

Het eerste prestatieveld *Sociale samenhang en leefbaarheid* biedt kansen om iedereen actief mee te laten doen aan de maatschappij. Hiertoe koppelen we het aan prestatievelden rondom jeugd (2), informatie en advies (3), mantelzorgondersteuning (4) en collectieve voorzieningen (5). Ook buiten de maatschappelijke ondersteuning liggen er relaties, bijvoorbeeld met de Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie, onderwijs of verkeer en vervoer.

Prestatieveld 2 - rondom kinderen en jongeren met problemen - raakt aan sociale samenhang (1) en het geven van informatie en advies (3). Er is een opvoedingsspreekuur, maar ook het Wmo-loket Wegwijs staat open voor de jeugd. Verder is het lokaal jongerenwerk actief. Bovendien ontwikkelen we een centrum voor jeugd en gezin. Waar onderwerpen de gemeentegrenzen overstijgen, stemmen we af met de gemeenten in de Stedendriehoek. Binnen een overlegstructuur kunnen we een en ander ook samenbrengen met bijvoorbeeld de Brede school en het ZorgAdviesTeam.

Informatie, advies en cliëntondersteuning (prestatieveld 3) krijgt concreet vorm in het Wmo loket Wegwijs dat de gemeente samen met Stichting Welzijn Brummen (SWB) heeft opgezet. Inwoners van de gemeente kunnen bij het loket terecht voor informatie over alle lokale en regionale voorzieningen op het gebied van wonen, welzijn, zorg en inkomen. Het loket legt zo de schakel tussen alle prestatievelden.

Bij *Ondersteuning van mantelzorg en vrijwilligers* (prestatieveld 4) leggen we natuurlijk de relatie met het prestatieveld sociale samenhang in de buurt (1). Maar ook met informatieverstrekking (3), het meedoen in de maatschappij van en voorzieningen voor mensen met een beperking (5 en 6). Daarnaast hangt dit prestatieveld samen met zaken die buiten de Wmo vallen. Denk aan problemen bij het combineren van mantelzorg en betaald werk.

Mensen met een beperking moeten zoveel mogelijk zelfstandig kunnen meedoen in de maatschappij. Dat is het doel van prestatieveld 5. Hier liggen relaties met volkshuisvesting en ruimtelijke ordening, met vervoer en met initiatieven op het gebied van werk en inkomen en sociaal culturele activiteiten. Ook de sociale samenhang in de buurt (prestatieveld 1) speelt een rol bij het meedoen in de samenleving, net als de ondersteuning van mantelzorgers (4). Door goede informatievoorziening (3) kunnen meer mensen de bestaande voorzieningen benutten.

Prestatieveld 6 gaat over voorzieningen voor mensen met een beperking. Door goede prestaties op andere prestatievelden, zoals sociale verbanden in de buurt (1), gecombineerd met goede informatie (3) en het tijdig gebruik maken van algemene voorzieningen (5), zijn deze individuele voorzieningen minder nodig. Ook initiatieven als burenhulp kunnen een steuntje in de rug bieden.

Tenslotte noemen we de prestatievelden 7, 8 en 9. Hier ligt de nadruk op preventie: voorkomen dat mensen terecht komen in de maatschappelijke zorg. De prestatievelden 1 tot en met 6 moeten hier allemaal een steentje aan bijdragen. Ook de samenwerking met het onderwijs is hier van belang.

In onderstaande tabel staat nog eens overzichtelijk met welke prestatievelden verschillende beleidsterreinen een relatie hebben.

Beleidsterrein	Prestatievelden
Vrijwilligersbeleid Gemeente Brummen	1, 2, 4, 5
Jeugdbeleid nota	1, 2, 3
Masterplan Wijs met Groen en Grijs	1, 5
Mantelzorg nota	1, 2, 4
Gezondheidszorg nota	1, 2, 5
Welzijnsvisie en bestek	Alle
Speelvoorzieningenbeleid	1, 2
Wmo verordening gemeente Brummen	6
Sportnota (in wording)	1, 2, 4, 5
Participatiebudget	1, 2, 4, 5
Reïntegratie verordening	1, 2, 5
Brummen ligt op groen	1
Onderwijs achterstanden beleid, Brede school ontwikkeling en Weer Samen Naar School (WSNS)	2

5. Oog op kwaliteit

Beleid ontwikkelen is één ding. Maar hoe zit het met de uitvoering? En wanneer moet beleid bijgesteld worden? We blijven de beleidsontwikkeling en implementatie volgen via een kwaliteitssysteem. Dit omvat bijvoorbeeld kengetallen, relevante jurisprudentie, gegevens van een landelijke benchmark, een klanttevredenheidsonderzoek en een welzijnsbeleidsonderzoek van Spectrum. Maar ook een toets op de uitgaven die we doen, het monitoren van de contracten met uitvoerende instanties en een periodieke rapportage aan de gemeenteraad. We hebben de afgelopen tijd al enige ervaring opgedaan met het kwaliteitssysteem en zullen dit de komende jaren verder ontwikkelen.

Kwaliteit is ook klachtrecht

Bij kwaliteitsbewaking hoort ook het klachtrecht. Iedereen die gebruik maakt van maatschappelijke ondersteuning heeft dus het recht om een klacht in te dienen. Bij de gemeente voor zover wij de Wmo-taken zelf uitvoeren. Of bij de instellingen die in opdracht van de gemeente maatschappelijke ondersteuning aanbieden. Hiervoor zijn klachtenprocedures vastgesteld.

Kwaliteitscriteria

Voor alle prestatievelden geldt dat we de komende jaren de kwaliteit van de producten en diensten op de voet zullen volgen. Elk prestatieveld heeft zijn eigen kwaliteitscriteria. Aan de hand van deze criteria plus zogenaamde prestatie-indicatoren zijn ook de activiteiten van de welzijnsinstelling beoordeeld. Zo kunnen we kijken of zij de kwaliteit leveren die we verwachten. En als het nodig is, kunnen we de opdracht bijstellen.

Kwaliteit, keuze en inzicht

Naast kwaliteit kijken we ook naar de keuzevrijheid die mensen hebben in het aanbod van voorzieningen. Verder is het belangrijk dat we inzicht hebben in de behoeften van de doelgroep. Daarom zullen we de prestatievelden de komende jaren evalueren. Bijvoorbeeld aan de hand van een landelijke benchmark, klanttevredenheidsonderzoeken en managementrapportages. Zo krijgen we een helder beeld van de effecten van ons Wmo-beleid en kunnen we dit waar nodig bijstellen. Het welzijnsdeel hebben we recent al geëvalueerd.

Met betrekking tot prestatieveld 6 kunnen we concluderen dat het kiezen uit zorgaanbieders, zorg in natura en persoonsgebonden budget goed verloopt. Tevredenheidsonderzoeken en managementrapportages bieden inzicht in de behoeften van cliënten. Over de kwaliteit van ondersteunende voorzieningen zijn weinig klachten. Bij de prestatievelden 7, 8 en 9 komen alleen AWBZ-erkende instellingen en organisaties in aanmerking voor gemeentelijke subsidie. Instellingen met een HKZ-certificering – het kwaliteitskeurmerk voor organisaties in de zorg - krijgen voorrang. Kleinschalige initiatieven zorgen voor de nodige keuzevrijheid.

6. Activiteitenoverzicht en planning

Veld	Vierjarenbeleid Wmo	periode	Mantelzorgbeleid	periode	Gezondheidsbeleid	periode
1. Sociale samenhang & leefbaarheid	We realiseren samenhang in bestaand beleid door samen met maatschappelijke partners, zoals de wijkraden en de welzijnsorganisatie, buurtprogramma's te ontwikkelen die de leefbaarheid ten goede komen.	2009 – 2012				
1. Sociale samenhang & leefbaarheid	We ontwikkelen een ketenbenadering met partners voor wonen, zorg en welzijn. We brengen samenhang tussen ruimtelijke ordening en leefbaarheid. Door voorzieningen beter op elkaar af te stemmen en leefbaarheid te bevorderen, neemt de kwaliteit van leven voor bewoners van de wijken toe.	2009 - 2010	Mantelzorgondersteuning betrekken bij de ketensamenwerking wonen, zorg en welzijn.	2009 – 2010		
1. Sociale samenhang & leefbaarheid					- 24-uurs bereikbaarheid. - In overleg treden met instellingen - In kaart brengen wat reeds bestaat en hoe een en ander op elkaar kan aansluiten	2009 - 2011
1. Sociale samenhang & leefbaarheid	In het lokaal gezondheidsbeleid 2008-2011 besteden we speciale aandacht aan goede informatie om zo te zorgen dat mensen (langer) gezond blijven.	2009 – 2011			- Voorkomen en terugdringen van sociaal isolement. - Expertmeeting naar aanleiding van de geconstateerde signalen uit het veld. - Ouderen betrekken bij de samenleving - Analyseren van typen interventies en zo mogelijk implementeren van succesvolle interventies en leerervaringen van elders.	2009 - 2011
1. Sociale samenhang & leefbaarheid	Preventieve buurtactiviteiten opnemen in de welzijnsbestekken.		Actief ondersteuningsbeleid voeren op de combinatie arbeid en zorg.	2008 - 2011		
2. Preventiebeleid kinderen & jeugdigen met problemen	In de komende twee jaar wordt een centrum voor jeugd en gezin opgezet (Idem in nota Jeugdbeleid)	2009 – 2010			- Regierol gemeente in afstemming met de regio Oost-Veluwe. oppakken en in samenwerking met veldpartijen	2008- 2012

Veld	Vierjarenbeleid Wmo	periode	Mantelzorgbeleid	periode	Gezondheidsbeleid	periode
	We werken aan een sociale kaart voor jeugdzaken en een verwijfsindex (Idem in nota Jeugdbeleid)				het basismodel CJG aanpassen aan lokale wensen en omstandigheden. Items daarbij zijn zorgcoördinatie en doorzettingsmacht, Elektronisch Kinddossier en verwijfsindex. - Zorgnetwerk verbeteren tot ZorgAdviesTeam.	
2. Preventiebeleid kinderen & jeugdigen met problemen	We zetten preventief werkende acties op, zoals een project om alcoholgebruik te voorkomen of terug te dringen (Idem in nota jeugdbeleid)	2009 - 2010			<ul style="list-style-type: none"> - Alcoholmatiging: publiekscampagnes, voorlichting via cursus en bijeenkomsten. - Regionale afstemming regelgeving via APV horecaconvenant, algemene subsidieverordening en handhaving. - Regionale uitvoering Leerstraf alcoholmatiging. - Mix van maatregelen met insteek via sportcircuits, onderwijs, jeugd en jongerenwerk, horeca, PR activiteiten, geïnitieerd door gemeenten, GGD, Tactus, politie, Halt in samenwerking met lokale partners. - Resultaatmeting door GGD onderzoek E-movo - Consultatiebureau - Periodiek geneeskundige onderzoeken. <u>Maatwerkactiviteiten:</u> <ul style="list-style-type: none"> - opvoedingsspreekuur - logopedisch spreekuur - groepsvoorlichtingsactiviteiten - specifieke preventie overgewicht (inhoud van de activiteiten wordt jaarlijks aangepast) 	2008 - 2011
3. Informatie, advies & cliëntondersteuning	De komende jaren willen we nog meer inwoners bereiken, het traject van informatie tot daadwerkelijke ondersteuning verkorten en de kwaliteit verbeteren. Dit doen we onder andere door daar waar nodig met zorg en ondersteuning naar de mensen toe te	2010	voorlichtingscampagne	2008 - 2009	Preventie: Bij elk initiatief dat in de context van deze nota zal worden ontwikkeld, wordt voorlichting, signalering en gedragsverandering opgenomen als onderdeel van de activiteit.	2008-2011

Veld	Vierjarenbeleid Wmo	periode	Mantelzorgbeleid	periode	Gezondheidsbeleid	periode
	gaan.					
3. Informatie, advies & cliëntondersteuning	Ontwikkelen van een goed loket is een groeiproces. Aan de hand van evaluaties houden we dit nauwlettend in het oog. In 2010 wordt het Wmo loket Wegwijs geëvalueerd	2009 – 2012	- Ontwikkel specifieke deskundigheid op de behoeftebepaling van allochtonen en jongeren. - Combinatie mantelzorg en inburgering.	2009 - 2011	Doorontwikkeling en verfijning van de werking van het Wmo informatie- en indicatieloket: - wordt uitgewerkt in het activiteiten jaarplan 2009 n.a.v. het vierjarenplan Wmo - zal plaatsvinden na de evaluatie van het product - Informatievoorziening en advies van het Wmo loket.	2008 - 2010
3. Informatie, advies & cliëntondersteuning					Ontwikkeling van zorg- en ondersteuningsketens: - Regulier overleg met de eerste en tweede lijn - Afstemmen van taken en beziën waar de verantwoordelijkheid van de gemeente in het kader van de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) kan worden geconcretiseerd	2008 - 2011
					Ontwikkeling van zorg- en ondersteuningsketens: - Eens per jaar een expertmeeting voor overheid, eerste en tweedelijns samenwerking	2008 - 2011
4. Ondersteuning mantelzorg&vrijwilligers	In de welzijnsbestekken is extra aandacht voor vrijwilligers en mantelzorg ondersteuning.	2008	Regionale afstemming coördinatiepunten	2008 - 2010		
	Verdere uitwerking van de resultaten van het mantelzorgonderzoek en de activiteiten van de mantelzorgnotitie.	2009 – 2010	Naast meetbare indicatoren ook inhoudelijke prestatiecriteria opnemen in productvraag en -verantwoording	2008 - 2010		
			Urenomvang beroepskracht voor (vrijwilligers)ondersteuning onderbouwen	2008 - 2009		
5. Deelname maatschappelijk verkeer mensen met beperking	Zoveel mogelijk voorzieningen in stand houden	Vanaf 2010				

Veld	Vierjarenbeleid Wmo	periode	Mantelzorgbeleid	periode	Gezondheidsbeleid	periode
5. Deelname maatschappelijk verkeer mensen met beperking	Met partners op het gebied van wonen, zorg en welzijn werken we aan een betere aansluiting van de diverse voorzieningen op de vraag.	2009	Inzicht in behoefte vrijwillige zorgondersteuning en behoefte aan intensieve vrijwilligerszorg			
5. Deelname maatschappelijk verkeer mensen met beperking	We stellen voor om het sportbeleid vanaf 2010, vooral te richten op de doelgroepen jeugd en ouderen. Dit zowel vanuit het oogpunt gezondheid als maatschappelijke betrokkenheid. In het sportbeleid zal ontmoeting een belangrijke functie hebben.	Vanaf 2010		2008 - 2010		
6. Voorzieningen voor mensen met beperking	Heldere informatie voor inwoners over keuze voor hulp in natura, financiële vergoeding of persoonsgebonden budget in verband met de wetwijziging die per 1 januari 2010 in werking treedt.	2009	Inzicht in aard en omvang van hulpvragen mantelzorgers en praktische hulpmiddelen en respijtzorg	2008 - 2009		
6. Voorzieningen voor mensen met beperking	In beeld brengen voor welke groep mensen met psychosociale problemen de Awbz-financiering van ondersteuning is vervallen en welke hulp nog nodig is.	2009	Bij indicatiestelling en beschikking de mantelzorg behoefte registreren; Werk respijtzorg mogelijkheden uit	2008 - 2010		
6. Voorzieningen voor mensen met beperking	We houden de Wmo-voorzieningen zoals woon- en vervoersvoorzieningen en huishoudelijke hulp op niveau. De positie van de burger vormt hierbij het uitgangspunt.	2009 - 2012				
7. Maatschappelijke opvang	Het geformuleerde regionale en lokale beleid met betrekking tot huiselijk geweld wordt verder uitgewerkt. (Uit: Nota aanpak huiselijk geweld) Verder stimuleren van keten zorg- en welzijnsstructuren Actieve deelname in regionaal en provinciaal verband. In regionaal of provinciaal verband kan de ondersteuning van kwetsbare mensen verder worden ontwikkeld en verbeterd: <u>Toeleiding naar initiatieven in stedendriehoekverband voor 7, 8, 9:</u>	2009			- Het opzetten van een lokaal traject van preventie en verzorging, feitelijke crisishulp en nazorg voor de mogelijke drie partijen. - Aansluiting realiseren bij het regionaal opererend ASHG, het centrale punt voor melding en registratie. - Opnemen, afstemmen en integreren met de nieuwe wet dader uithuisplaatsing.	2008 - 2009
8. Geestelijke gezondheidszorg		2009			Voorpost OGGZ instellingen: Onderzoeken of we een fysieke voorpost kunnen realiseren als 'linking pin' tussen eerste lijnshulp en tweede	2009- 2011

Veld	Vierjarenbeleid Wmo	periode	Mantelzorgbeleid	periode	Gezondheidsbeleid	periode
	bemoeizorg; ketenaanpak mensen met meervoudige problemen; Beleidsimplementatie voor OB-ALG;				lijnszorg, de inzet van deze en OGGZ voorzieningen voor de Brummense cliënten	
9. Verslavingsbeleid	Alternatieve voorzieningen mogelijk voor Residentieel daklozen in langdurige zorg? Ketenaanpak zwerfjongeren; Ketenaanpak tienermoeders; Dak- Thuislozen en verslaafden in een instelling anticiperen op zelfstandig wonen dmv budgetbeheerbegeleiding Vroegsignalering van verslaving Samenwerking tussen organisaties voor verslaving via project participatie en dagbesteding Begeleiding of opname in een woonvoorziening indien iemand niet (geheel) zelfstandig kan wonen.	2011				

